

Fot. Canva

UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE A STARZEJĄCE SIĘ SPOŁECZEŃSTWO - MOŻLIWOŚCI I WYZWANIA

Współczesne społeczeństwa przechodzą liczne zmiany demograficzne. Jedną z największych i najistotniejszych jest starzenie się populacji. Jest to zjawisko obecne we wszystkich regionach świata, a szczególnie w krajach, w których przeciętna długość życia rośnie, a liczba urodzeń spada.

Dane Organizacji Narodów Zjednoczonych wskazują, że w 2050 r. w Europie liczba osób w wieku 65+ będzie stanowiła około 28%¹. Natomiast w Polsce Główny Urząd Statystyczny prognozuje, że w 2050 r. liczba osób w wieku 65+ wzrośnie w porównaniu do 2014 r. o 5,1 miliona i będzie stanowiła 31,5% populacji².

Zmiany te sprawiają, że konieczne jest nowe spojrzenie na rolę edukacji na każdym etapie życia człowieka. Koncepcja uczenia się przez całe życie okazuje się więc niezbędna, aby osoby starsze mogły zachować aktywność zawodową, społeczną oraz psychiczną.

PRZEŁAMYWANIE STEREOTYPÓW ZWIĄZANYCH ZE STAROŚCIĄ

Jednym z największych wyzwań obecnych czasów jest zmiana podejścia do starości oraz osób starszych. Przez wiele lat sądzono, że nauka kończy się wraz z opuszczeniem murów szkoły, a przejście na emeryturę oznacza wycofanie się zarówno z życia zawodowego, jak i intelektualnego. Dziś coraz więcej osób starszych chce pozostać aktywnych. I chodzi nie tylko o aktywność fizyczną, ale również społeczną, umysłową czy zawodową. Osoby te chcą się uczyć, działać, zdobywać nowe umiejętności, a także dzielić się własnymi doświadczeniami. Niestety, nadal spotykają na swojej drodze przeszkody – mała oferta kursów, które są dostosowane do ich potrzeb, trudności z obsługą nowych technologii czy nadal utrzymujące się stereotypy, że „są już za starzy, żeby się uczyć”. Przełamywanie tych barier jest bardzo ważne, ponieważ osoby starsze wciąż posiadają ogromny potencjał, który nie powinien być marnowany.

MOŻLIWOŚCI JAKIE DAJE UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczenie się przez całe życie ma ogromne znaczenie dla jakości życia osób starszych. Może wspierać ich samodzielność, daje okazje do spotkań z innymi, pozytywnie wpływa na samopoczucie – zarówno psychiczne, jak i fizyczne. Udział w szkoleniach, kursach, warsztatach czy innych tego typu spotkaniach rozwija zainteresowania, pozwala utrzymać sprawność umysłową oraz motywuje do codziennego działania. Coraz większe znaczenie mają także umiejętności związane z nowymi technologiami. Dzięki nim osoby starsze mogą swobodnie korzystać z komputera i internetu, załatwiać różne sprawy online bez wychodzenia z domu, a przede wszystkim – pozostać w kontakcie z bliskimi, co niewątpliwie pozytywnie wpływa na ich samopoczucie oraz poczucie bezpieczeństwa.

RYNEK PRACY W DOBIE WYDŁUŻONEJ AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ

W czasach, gdy coraz dłużej pozostajemy aktywni zawodowo, nauka i rozwój zawodowy nie kończą się wraz z przejściem na emeryturę. Osoby starsze, które chcą pozostać aktywne na rynku pracy powinny mieć szansę, aby nie tylko

utrzymywać umiejętności i kompetencje już posiadane, ale zdobywać również nowe. Coraz więcej pracodawców dostrzega, że starsi pracownicy to ogromna wartość – posiadają wiedzę, doświadczenie, często także większe zaangażowanie w pracę i powierzone obowiązki. Wspieranie takich osób w ich dalszym rozwoju to nie tylko inwestycja w człowieka, ale również pomoc w ograniczaniu niedoborów kadrowych w wielu branżach. Dlatego warto zadbać o odpowiednie warunki, które umożliwią takim osobom ciągły rozwój. Dzięki temu rynek pracy staje się bardziej otwarty na różnorodność. Aktywność zawodowa osób starszych to szansa, z której warto więc skorzystać.

WSPARCIE SYSTEMOWE I ROLA INSTYTUCJI

Aby osoby starsze miały możliwość dalszego rozwoju i nauki konieczna jest współpraca różnych instytucji – urzędów, szkół, bibliotek, fundacji czy innych lokalnych centrów. Miejsca takie jak uniwersytety trzeciego wieku czy domy kultury oferują wiele ciekawych zajęć, które dopasowane są do potrzeb i zarazem możliwości tych osób. Ważne jest, aby nauka odbywała się w przyjaznej i bezpiecznej atmosferze oraz była praktyczna.

Dzięki temu osoby z tej grupy wiekowej chętniej angażują się w naukę i przekonują się, że rozwój możliwy jest w każdym wieku i na każdym etapie życia. Działania systemowe są więc inwestycją w społeczeństwo, które daje szansę każdemu i nie zamyka się na nikogo.

UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – PODSTAWA NOWOCZESNEGO SPOŁECZEŃSTWA

Uczenie się przez całe życie w starzejącym się społeczeństwie to nie tylko konieczność i duże wyzwanie, ale również szansa. Edukacja osób starszych wspiera nie tylko ich niezależność i pomaga pozostać aktywnym, ale wzmacnia relacje międzypokoleniowe, a także buduje społeczeństwo wspierające oraz oparte na otwartości. Dlatego zawsze warto dbać o to, aby każdy z nas – bez względu na wiek miał możliwość uczenia się. Bo wiek to nie przeszkoda, tylko kolejna szansa na rozwój, a społeczeństwo, które to rozumie tworzy lepszą przyszłość dla nas wszystkich.

¹ World Population Ageing 2019, United Nations, New York 2020.

² Prognoza ludności rezydującej dla Polski na lata 2015-2050, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2016, s. 4.